

NOVI IZLOŽBENI PROSTOR MUZEJA ZA UMJETNOST I OBRT U ZAGREBU

Marija Tonković

Muzej za umjetnost i obrt, Zagreb

Izložbom "Švicarska tapiserija" u Muzeju za umjetnost i obrt, 15. lipnja ove godine, otvoren je novi izložbeni prostor ovog Muzeja, čime je i grad Zagreb u svom središtu obogaćen jednim modernim i višestruko korisnim ambijentom.

Od svog osnivanja 1880. god. traje Muzej u neprekidnoj bitci za prostor da bi mogao ispuniti svoje osnovne funkcije: prikupljanje, obradu, čuvanje, a posebice izlaganje muzejskog materijala. Prošavši kroz neadekvatne stambene prostore u Gajevoj i Praškoj ulici, konačno je 1889. god. smješten u sklopu zgrade Obrtne škole, na tadašnjem Sajmišnom trgu, danas Trg maršala Tita. Organizaciono se odvaja i osamostaljuje 1919. Od tada u težnji da pučanstvu bar djelomično prikaže svoj golemi fundus, koji je oduvijek prerastao moćnosti izložbenog prostora, osvaja se postupno dio po dio zgrade i prilagođava svojim potrebama.

Već u prvim godinama nakon oslobodjenja, s tendencijom demokratizacije umjetnosti i kulture, uredjena je dvorana za predavanja i projekcije, kao jedno od prvih nastojanja približavanja i upoznavanja muzejskog blaga. Bitne promjene nastaju u razdoblju od 1957 -1962. kad je po projektu arh. Lavoslava Horvata pregradnjom tavana dobiven treći kat i na taj način donekle riješen vitalni problem postava temeljnih zbirki.

OVAKO dinamična ustanova, čiji se fundus stalno obnavlja i obogaćuje, ne može se zadovoljiti samo stalnim postavom. U želji da prezentira pojedine tematski obradjene cjeline, izloži restaurirana djela, te udovolji obavezi Muzeja, da prati suvremena zbivanja u

umjetnosti, kolektiv je bio prinudjen djelomično ili u potpunosti demontirati stalni postav podvrgavajući tako najkarakterističnije i najvrijednije predmete riziku oštećenja, da bi u tom istom prostoru postavio izložbu.

Mogućnost radikalnog proširenja pokazala se iseljavanjem grafičke škole koja se donedavna nalazila u istoj zgradi, te dobivanjem prostora kojima se dotad koristilo za stanovanje. Pristupa se temeljitom preuredjivanju, a sredstva za to osigurana su srednjoročnim planom USIZ-a kulture grada Zagreba. Projekt je povjeren arh. Gruju Goljaninu, a izvedba gradjevnom poduzeću "Goj".

Pri adaptaciji nastojalo se da preuredjeni prostori odgovaraju raznim funkcijama modernog muzeja. U tome je možda najvažnije što će se sagraditi suvremena spremišta koja neće biti tek samo odlagaonice predmeta, već će se u njima osnovati i postaviti tzv. studijske zbirke dostupne za obradu i proučavanje.

Završetkom prve faze radova, predana su na upotrebu dva nova izložbena prostora. Pregradnjom, dotad rascjepkanog stambenog prostora u dvije dvorane, dobiveno je 100 m^2 , što u vezi s već postojećom malom izložbenom dvoranom /lijevo od atrija/ tvori jedinstvenu cjelinu. Na mjestu nekadašnje štamparije grafičke škole u dvorišnom križu zgrade, uredjen je izložbeni prostor veličine oko 360 m^2 /44 x 8 m/, podijeljen na tri dijela s dva polupregradna zida.

U kratkom razdoblju već su u ovim prostorima održane izložbe: Švicarska tapiserija, Umjetnost Azteka, 19. zagrebački salon fotografije, izložbe Mire Balić i Ljubomira Stahova, a do kraja godine planirane su izložbe: Britanskog plakata i Švicarske fotografije. Ove prve akcije indicirale su karakter namjene novih prostora i upozorile na tri usporedne programske niti. Nastale su mogućnosti priredjivanja tematskih izložbi iz fundusa Muzeja, omogućena su suočavanja publike s radom suvremenih umjetnika, te prihvaćanje izložbi organiziranih medjurepubličkom i međunarodnom suradnjom, od-

Dio novog izložbenog prostora u Muzeju za umjetnost i obrt, Zagreb

nosno predstavljanje umjetnosti i kulture raznih naroda našoj sredini.

Pregradnja novog dijela Muzeja, što je najvažnije, omogućuje da osnovne zbirke, koje su u umjetničkom i pedagoškom smislu glavni vid rada Muzeja, budu stalno izložene i da nove generacije na primjerima predmeta od gotike do suvremenog dizajna postanu svjesne ovog dijela svog kulturnog nasljedja. Vjerujemo, da će Muzej za umjetnost i obrt, svojim proširenim funkcijama i novim ambijentima biti i ostati, kao i dosad živi organizam u tkivu grada, prisutan u kulturnom iskustvu mnogih, kao središte okupljanja i stvaralačkih pregnuća.